

هستی‌شناسی اعتباریات؛

اعتبار بمتابه نحوه هستی انسان در جهان مادی

سید امین میرحسینی^(۱)

سید مسعود سیف^(۲)

عبدالرزاق حسامی‌فر^(۳)

علی فتح‌طاهری^(۴)

افعال انسانی را که بنحوی به امور مادی مرتبط هستند، ممکن می‌سازد.

کلیدواژگان: اعتباریات، هستی‌شناسی، معرفت‌شناسی، علامه طباطبایی.

مقدمه

اهمیت طرح نظریه اعتباریات از سوی علامه طباطبایی بسیاری از اندیشمندان را وادار ساخته است که درباره این نظریه نظرورزی نمایند. از مرتضی مطهری بعنوان شاگرد علامه طباطبایی تا برخی از پژوهشگران فعلی، هر یک کوشیده‌اند از وجهه نظری متفاوت و احیاناً متضاد به تحلیل این نظریه بپردازند! برغم وجود این دست دیدگاه‌های متفاوت و در مواردی متضاد، تقریباً همه پژوهندگان در داشتن این پیشفرض مشترک همداستانند که نظریه اعتباریات نظریه‌یی از اساس معرفت‌شناختی است؛ نظریه‌یی که میکوشد به

چکیده

برغم وجود دیدگاه‌های متفاوت و در مواردی متضاد درباره نظریه اعتباریات علامه طباطبایی، تقریباً همه پژوهش‌هایی که در این زمینه صورت گرفته است، در داشتن این پیشفرض مشترک همداستانند که نظریه اعتباریات نظریه‌یی از اساس معرفت‌شناختی است؛ نظریه‌یی که میکوشد به توجیه دسته‌یی از ادراکات انسان بپردازد که مطابقی در خارج ندارند. این پیشفرض برغم اینکه پیشفرض نادرستی نیست، مبین همه واقعیتهای قابل طرح در باب نظریه اعتباریات هم نیست. مدعای ما در پژوهش حاضر اینست که نظریه اعتباریات بیش از آنکه نظریه‌یی معرفت‌شناختی باشد، نظریه‌یی از اساس هستی‌شناختی است. با توجه به نحوه طرح نظریه اعتباریات در رساله‌های الولایه و الانسان، بنظر میرسد اعتبار بمتابه یکی از مشخصه‌های هستی انسان مجردی است که در جهان مادی بسر میبرد؛ مشخصه‌یی که دسته‌یی از

تاریخ دریافت: ۹۸/۷/۲۱ تاریخ تأیید: ۹۸/۹/۲۳

(۱). دانشجوی دکتری فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)؛ o.mirhoseini.o@gmail.com

(۲). دانشیار گروه فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)؛ (نویسنده مسئول) seif@hum.ikiu.ac.ir

(۳). استاد گروه فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)؛ ahesamifar@hum.ikiu.ac.ir

(۴). دانشیار گروه فلسفه دانشگاه بین‌المللی امام خمینی (ره)؛ fathtaheri@hum.ikiu.ac.ir